

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsak četrtek.
Cena: Letno Din 52.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 8.—, inozemstvo
Din 64.—

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5

Telefon interurban 415

Cena inseratom: cela
stran Din 1400.—, pol stra-
ni Din 700.—, štiri strani
Din 350.—. Mali oglasi be-
seda Din 1.— stalnim popis

Zopet sprememba vlade.

Beograd, 29. jan.

V Beogradu se v vladi zopet pripravljajo spremembe. Ob priliki krsta drugega kraljevega sina se je izrazila na dvoru želja, da bi tudi Hrvati sodelovali v vladi. Radič je obljubil, da bo vstopil v Vukičevićovo ministrstvo. Na ta način bi v vladi bila zastopana velika večina Srbov (radikali in Davidovičevi demokrati), Hrvatov (Radičevci) in Slovencev (SLS). Taka vlada bi bila močna in bi štela okoli 260 poslancev. Vpliv take močne vlade bi se poznal posebno na zunaj. Sosednje države, posebno Italijani, bi imeli pred Jugoslavijo večji respekt. Ugled naše močne vlade pa bi bil tudi v tem, da bi lažje dobili posojila, katera potrebuje država za zgradbo novih železnic, cest in za regulacijo rek.

V sredo, dne 25. januarja, je bil Radič torej povabljen, da vstopi s svojimi poslanci v vlado. Začel se je razgovarjati z ministrskim predsednikom o pogojih. Slo se mu je na roko. Določeno je bilo, da dobijo Hrvati tri ministre. Pogoj je bil, da Radič zapusti Pribičevića, ki je dandanes najbolj nepriljubljena osebnost v naši državi.

Ali Radiča so dobili v roke Pribičević, Zerjav in še nekateri drugi demokrati voditelji. Pregovorili so ga, da naj ne gre v vlado, ako ne vzamejo tudi Pribičevića in Zerjava v pošte. In blebetavi Radič je res nasedel ter je v četrtek, dne 26. januarja zvečer pisal Vukičeviću pismo, v katerem pravi, da brez Pribičevića — ne vstopi v vlado.

Posebno žalosten ni bil nihče radi tega. Saj je Radič znan, kako zna držati dano besedo. Ali sedanja vladna večina je hotela pokazati dobro voljo, naj bodo tudi Hrvati zastopani v vladi.

Kaj bo sedaj? Vse se povprašuje: Ali bo vlada padla? Na to vprašanje je težko dati odgovora. Povoda za padeč ali odstop sedanje vlade pravzaprav ni. Vlada, v kateri je tudi naša stranka, se resno trudi, da bi zanesla red v državno upravo in da bi zboljšala gospodarstvo. Ker je največ nezadovoljstva v vseh delih države, posebno pa še v Sloveniji, radi nepravilno razdeljenih davkov, je vlada predložila narodni skupščini predlog za izenačenje davkov. Po tem predlogu bi mali in srednji posestniki in obrtniki plačevali v bodoče mnogo manj davkov kot do sedaj. In še druge predloge, ki so potrebni za naš napredek, je vlada pripravila. Razloga za odstop vlade torej ni.

Ali bo Vukičevićeva vlada ostala, bodo odločili te dni Davidovičevi demokrati.

Danes, dne 29. januarja, ko to pišemo, še ni jasno, kaka odločitev bo padla. Ako se bo Davidovič odločil za Pribičevića in za Radiča, proti Vukičeviću in Korošču, se bo najbrž del njegovih poslancev pod vodstvom Marinkoviča ločil od Davidoviča in ostal v vladi. Ker tudi bosanski muslimani, katere vodi minister Spaho, držijo z Vukičevićem in Koroščem, je skoro nemogoče, da bi mogel Davidovič z Pribičevićem in Radičem dobiti večino poslancev na svojo stran.

Ko bodo naši čitatelji dobili »Slovenskega Gospodarja« v roke, bode kocka že padla!

Kmetje na nova pota.

Sedanji čas je velik čas. Velike korake dela, le veliki zmagujejo. Vse, kar je majhno, je podrejeno in gre v nič.

Sedanji čas je močen čas. Le močni zdržijo. Slabotni propadejo.

Sedanji čas je hiter čas. Napredek in razvoj gre od leta do leta, kakor je šel včasih od stoletja do stoletja. Samo oni, ki morejo slediti tej hitrosti napredka, so v tekočem, drugi ostanejo zadaj in so brez vpliva na to, kako naj se suče kolo časa.

Vsakdo to uvidi, posameznik in celi stanovi, celi narodi. Nihče noče biti majhen, slaboten, nazadnjaški. Vse se organizira. Vse neštete organizacije, ki so se razpredle kakor mreže nad narodi, kažejo to vsesplošno teženje po velikosti, moči in napredku.

Kakor gre to teženje v vsakem oziru, gre seveda tudi v gospodarskem. Zadnjič smo v uvodniku poudarjali važnost mladinskih organizacij, tako hočemo danes pokazati, da je treba kmetom pri nas v Sloveniji na nova pota.

Kmetovanje — v krizi.

Bili so časi, ko je bil kmet vse. Še stojijo kmetski domovi, ki imajo kovačijo, kolarnico, pa še druge prostore, ker je kmet vse doma pripravil, obleko, razne potrebščine in orodje. Način kmetskega življenja se je izpremenil. Drugod se dobi že cenejše in boljše blago. Kmet je postal navezan na obrtnike in na trgovce. Doma je moral opustiti vse ono delo in ga nadomestiti z — denarjem. Odkod sedaj denar vzeti? Kmetovalo se je pa večinoma še vse po starem. Le za silo je šlo, a šlo je, ker smo bili v državi, ki je imela veliko industrijo, pa se je dalo še kaj dobiti tudi za drobne reči. Sedaj v novi državi pa je slovenski kmet z dosedanjim načinom kmetovanja prišel v —

krizo. Ni čuda! Naša mala polja, kratke njivice, vse je postalo tako majhno v primeri z bogato in rodovitno Bačko in Baranjo. Šestkrat več da zemlja v teh krajih kot pri nas. Težko je kaj prodati, nima cene. In samo v tem je kriza kmetovanja, ker nima cene to, kar naš kmet prodaja!

Več blaga ali boljše blago?

Kaj bo rešitev našega kmetovanja? Če bi pridelali več blaga, bi kdo mislil. Poněkod se to že da. Se je precej možnosti, da več pridelaj kot si do zdaj. Treba je skrbeti za zboljšanje zemlje, semena, treba je biti gospodarsko napreden. Poznamo veliko kmetov, ki so s svojo pridnostjo in pa z uporabo pametnih gospodarskih nasvetov že precej povišali količino pridelka. Če imaš več, več prodaj in prejmeš več sredstev za druge potrebščine. Priznati pa moramo, da se kaka bistvena izprememba pri nas v tem oziru ne bode izvršila, ker se ne more, saj je skoro vsa zemlja in po večini skrbno obdelana.

Pridelujmo — boljše blago!

V Sloveniji vidimo mi rešitev kmetovanja v tem, da bodo nudili kmetje boljše blago, ki bo potem zaradi svoje kakovosti imelo višjo ceno na domačem in na svetovnem tržišču. Vsak kmet bi naj potemtakem delal takole: Za najnujnejšo domačo uporabo prideluje pridelka, kolikor ga more, v ostalem pa se posveti posebno enemu pridelku. Ta poseben pridelek bi naj bil oni, ki je za kraje, ljudi in splošne razmere najbolj priporočila vreden. Tu bi potem kmet dobival višje dohodke za svoje boljše blago! So kraji in kmetje, ki se bodo posebno bavili s hmeljem, zopet drugi z živinorejo, z vinogradništvom, pa še morda s kako drugo panogo kmetskega pridelka. Za dotični pridelek pa bi moral kmet postati zares strokovnjak, da bode dobro razumel pridelovanje, spravljanje in odprodajo svojega boljšega pridelka. To bi sicer bila nova pot našega kmetovanja, ali v danih razmerah drugače ni mogoče, če hočemo rešiti kmetovanje v Sloveniji iz njegove krize.

Kje bodo voditelji za nova pota?

Da ima oblastna skupščina v tem oziru prvo nalogo, se tega sama zaveda. Ne bomo nič posebnega izdali, ako povemo, da je ravno klub SLS v mariborski oblastni skupščini to že premostrival in sklenil sledeče:

Oblastna skupščina ne bo obdržala sedanji način srezkih ekonomov, ki so le zgolj uradniki, pač pa bode namesto tega